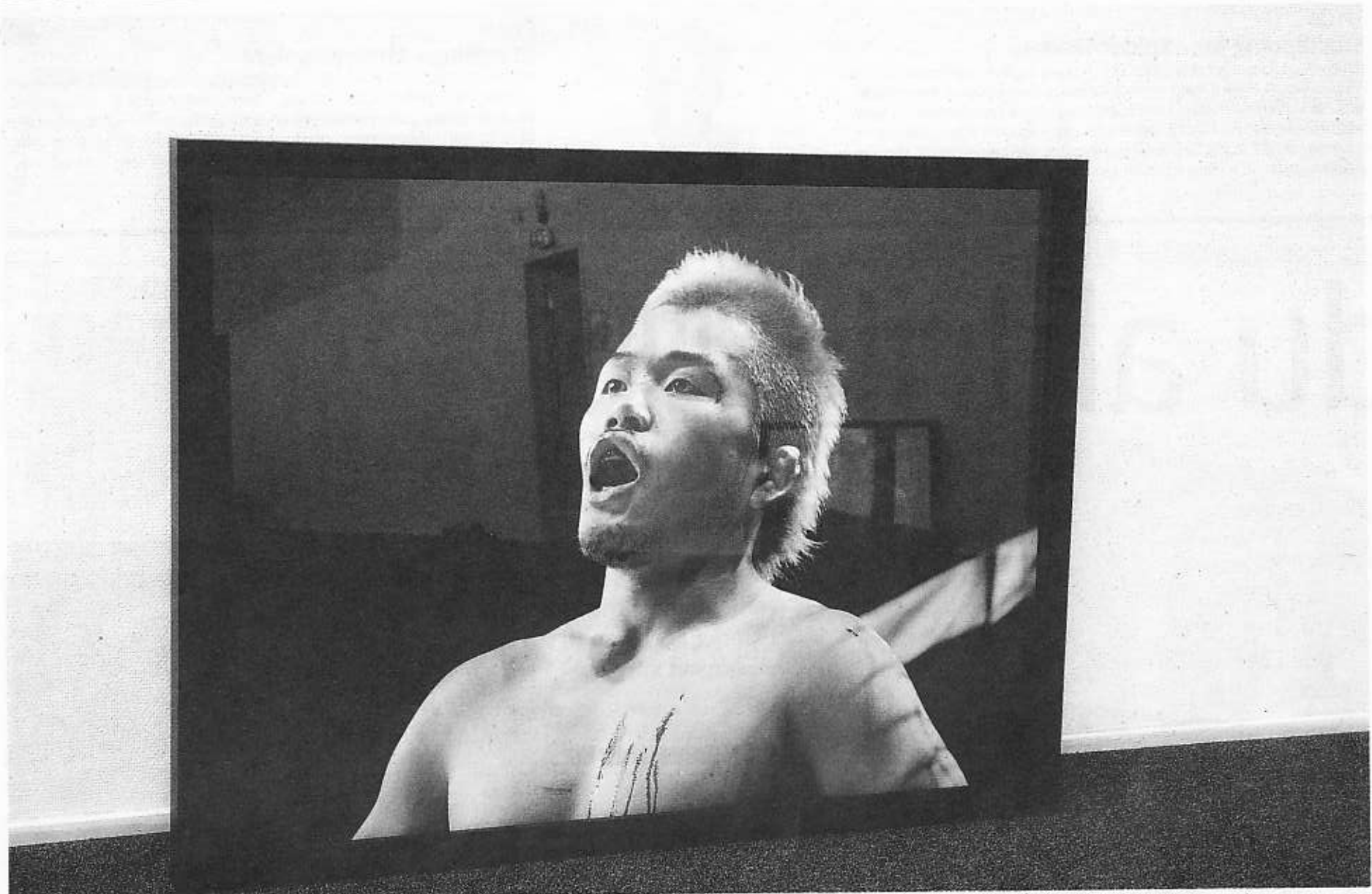

...kveid også kunne hilse på sitt
...medvart...

KAMPSPORT: Kjetil Kausland viser en serie med motiver fra kampsport. FOTO: KRISTIN ELLEFSEN

Interessant fotoutstilling

KUNST KRITIKK

Johan Otto Weisser
BILLEDKUNSTNER

WISE VERSA

- ▶ Utstillere: Kjetil Kausland, Heidi Nikolaisen, Dag Nordbrenden
- ▶ Christianssands Kunstforening
- ▶ Her må betrakteren være like flink eller kvikk som kunstneren.

■ Wise versa viser noe av det som rører seg i samtidskunsten. Fotografiets muligheter utnyttes på ulike måter som danner interessante kontraster. Kunstforeningens utstilling fremstår som helhetlig og klar, verkene er utmerket presentert.

De tre fotografer arbeider konseptuelt. Det er ikke det enkelte fotografiet som står i sentrum, men prosjektet som helhet. Det stiller andre krav til betrakteren, så vel som kunstneren.

Det første prosjektet er signert Kjetil Kausland. Han presenterer *No Holds Barred*, en serie med motiver fra en kampsport med et minimum av regler. Bildene ser ved første øyekast ut som reportasjebilder fra en avis, som en dokumentar fra et spesielt miljø. Men det er noe ved bildene som unndrar seg denne tolkningen også. Bildene er lyssatt og har kameravinkler

som gjør at de ser arrangert ut. De minner av og til om skulpturer, av og til om filmstills. Samtidig ser de ekte ut. Slik blir måten vi betrakter dem på noe som endrer seg hele tiden. Bildene gir aldri svar på, eller forholder seg til «hvem som vinner».

Det er tydelig at fotografen er ute etter noe annet enn å vise vinneren. Bildene viser øyeblikk inne i denne sportens mest ekstreme situasjoner. Øyeblikk hvor alt står stille. Utøverne viser uttrykk og positurer som er merkelig innadvendte og som viser en uventet følsomhet. Bildene er interessante på flere plan, først som dokumentasjon av en ekstrem situasjon som vi ikke ofte kommer i nær kontakt med annet enn som medrivende konkurranser, så på den emosjonelle intensiteten bildene viser.

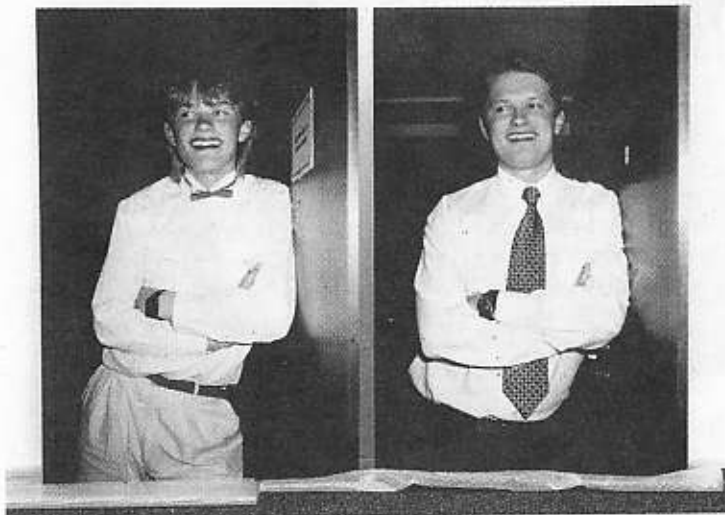
På den annen side er prosjektets veksling mellom sjangere interessant, hvordan det spilles på lyssetting som i barokkmalerier, positurer fra helgenmalerier eller hvordan beskrivelser av slag fra *Iliaden* plutselig dukker opp i bevisstheten. Men det mest slående er hvordan det finnes store rom og følelser på mange plan i en sport som i alle fall jeg har et overfladisk og tildels fordomsfullt forhold til.

Heidi Nikolaisen viser: (*There must be someone, someone like me*) could be mixed up on the other side of the world. Hun har som utgangspunkt at alle

har en dobbeltgjenger. Hun har altså funnet sin, og utforsker etter all sannsynlighet identitet og hvordan vi iscenesetter våre liv gjennom å sidestille amatørfotografier fra disse to menneskenes liv og miljø. Som begynnelse og slutt på prosjektet har hun kledd seg selv og sin dobbeltgjenger i nesten likt tøy, og fotografert dem på samme sted. Dette er et forutsigbart arbeid som kun følger en mal, uten å tilføre sjangeren noe.

Dag Nordbrendens prosjekt tilhører samme verden. Han bruker sin egen private historie som materiale. I *Legend in my livingroom* har han dekket stuen, som vi gjenkjenner fra andre arbeider, med diverse effekter fra sin samling av Eurhythmicseffekter. Dette er presentert i to store og et mindre fotografi. Det presenteres i omtalen som selvironi. Hva ironiseres det over? Harmløse pubertetsløyer er da ikke særlig interessant. Dette prosjektet har noe av det samme problemet som Nikolaisen. Det hele blir for privat. Eller rett og slett uinteressant.

Nordbrenden viser også *Månedens medarbeider/Underretning om omstilling og fristilling* som ifølge omtalen «tematiserer det markedsstyrte samfunn og vår tids kjølige og kyniske forhold til arbeidskraft». Dette er da selvfølgeligheter, og gir ingen innsikt eller økt medfølelse. Et mildt sosialpornografisk innslag av en grå

TIDEN GÅR: Dag Nordbrenden har satt opp et amatør fotografi fra 15 år tilbake mot et bilde av samme person, i samme positur og på samme sted i dag. FOTO: KRISTIN ELLEFSEN

tende fabrikkarbeider på Dagsrevyen gir mer enn dette. Det prosjektet som gjør at dette likevel er en utstiller som er verd å se, er forlengelsen av 2003-prosjektet: *be yourself tonight* (en 80-talls sviske med nevnte Eurhythmic) hvor et amatør fotografi fra 15 år tilbake settes opp mot et bilde av samme person, i samme positur, på samme sted i dag. I disse bildene tematiseres tiden som går, uten at noe skjer satt opp mot forventningen om at noe skal skje senere. Vi inviteres til refleksjon over hvor lite vi endrer oss, og i hvor stor grad den lille endringen som skjer er en endring til det verre. Det er lite å glede seg til ettersom tiden går, hvis Nordbrenden har rett.

Det kan så være.

Det som imidlertid er interessant, men som jeg savner en grundigere behandling av, er det som skjer når bildene arrangeres på nytt. Det som var et øyeblikksbilde tatt mer eller mindre tilfeldig, endrer seg når det gjentas som en nitid oppstilling.

Imøtet med mye av denne typen kunst sitter jeg igjen med en følelse av at den presenterer et sett koder og referanser som publikum må kunne for å henge med, betrakteren må være like flink eller kvikk som kunstneren. Det blir ikke plass igjen til publikums erfaringer og opplevelser. Det er konservativt.